

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1317

av **Mikael Oscarsson (KD)**

Bryt kräftgången för familjens valfrihet i Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barnomsorgspengen också ska gälla för vård av egna barn och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den första januari 2016 blev valfriheten inom barnomsorgen kraftigt begränsad i vårt land. Regeringen förbjöd landets 290 kommuner att erbjuda vårdnadsbidraget, som ger föräldrar möjlighet att stanna hemma längre än ett år.

Vårdnadsbidraget infördes 2008, ett bidrag som då möjliggjorde för föräldrar att själva bestämma om barnomsorgen under barnets första 3 år. Man kunde välja att vara hemma själva med barnen, eller att arbeta och låta exempelvis mor- eller farföräldrar hjälpa till med barnomsorgen. I statistik från 2013 framgår att vårdnadsbidraget då fanns i 4 av 10 kommuner.

I Uppsala har hundratals familjer fått del av denna valfrihetsreform, i genomsnitt 239 per år (2008–2014). Den kommun där bidraget nyttjades mest var Markaryd, där vart tredje barn i åldern 1–3 år tack vare vårdnadsbidraget fick spendera mer tid med sina föräldrar under sina första år.

Om vi lyfter blicken och tittar på Norden ser vi att det är Sverige som är det udda exemplet. I Norge är närmare 3 av 10 barn i åldern 1–3 år hemma med vårdnadsbidrag.

Finland vinner ”finnkampen” i många grenar, exempelvis vad gäller skolresultat. Vad gäller valfrihet för småbarnsföräldrar vinner vårt östra grannland överlägset. Sedan många år är vårdnadsbidraget en självklarhet – om man väljer att själv ordna omsorgen av sitt barn. Hela 56 procent av alla barn under 3 år är eller har varit hemma med vårdnadsbidrag.

Beloppsgränserna för vårdnadsbidraget skiljer sig åt mellan våra nordiska länder. I Sverige var det 3 000 kr per månad, samma summa som i Finland. I Norge ligger summan på ca 6 000 kr.

I Danmark och Island är det upp till kommunerna att själva avgöra summan på vårdnadsbidraget. I Köpenhamn exempelvis är summan 8 000 kr. Enligt principen om kommunalt självstyre borde detsamma gälla Sverige. Men nu har regeringen alltså istället förbjudit kommunerna att erbjuda vårdnadsbidrag.

Värt att notera är att Finland, Norge, Danmark och Island alla haft socialdemokratiskt ledda regeringar – men ingen har avskaffat vårdnadsbidraget. Det är tragiskt att svensk socialdemokrati inte ser värdet av att föräldrar själva får bestämma över sina barns barnomsorg och dagisdebuten.

Sverige är alltså idag det enda nordiska land som inte bara avskaffat bidraget – utan dessutom förbjudit kommunerna att erbjuda föräldrar denna möjlighet!

Vad blir då effekterna av avskaffandet? Framförallt minskar valfriheten – men det kostar också skattepengar, på grund av att många kommuner måste bygga nya förskolor.

I Uppsala kommun skulle det exempelvis behöva öppnas ett stort antal nya avdelningar på flera förskolor om så bara hälften av de 240 barn som haft vårdnadsbidrag skulle välja kommunal förskola.

Sedan tidigare har såväl vårdnadsbidrag som jämställdhetsbonus tagits bort av Socialdemokraterna.

På 1 maj 2017 påstod finansminister Magdalena Andersson (S) dessutom att vårdnadsbidraget en gång infördes för att ”människor inte ska arbeta” – som om det inte är ett arbete att ta hand om sina små barn.

Och nu får inte ens föräldraförsäkringens omfattning stå orörd, när utmaningen för allt fler unga familjer är att finna mer tid med barnen och få familjepusslet att gå ihop med arbete och fritid.

Nu är det socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S) som vill hålla i yxan och – i syfte att kunna styra familjer och hur de använder sin föräldraförsäkring – hugga bort tre månader i försäkringen, så att den kortas från 16 till 13 månader.

Hela familjepolitiken tycks för regeringen Löfven handla om att försvåra för unga familjer att få livspusslet att gå ihop, och att styra och ställa istället för att göra livet lättare att leva.

Vi kristdemokrater tänker helt annorlunda. Vi vill bryta kräftgången för familjens valfrihet i Sverige och i stället utveckla möjligheterna för föräldrar att själva bestämma över barnomsorgen under de tidiga uppväxtåren. Småbarnsåren går inte i repris. Vi säger nej till att korta föräldraförsäkringen och vi vill låta barnomsorgspengen också gälla för vård av egna barn.

Mikael Oscarsson (KD)